

Bijlage 2: Toelichting op het huisvestingsbudget

In de vergadering van 12 februari 2019 is als aanloop naar het besluit tot ophoging van de gemeentelijke bijdrage met € 1,2 mln. een uiteenzetting gegeven van de majeure financiële knelpunten die destijds op de organisatie afkwamen. Eén ervan is de vervanging van onroerende activa. Een knelpunt die zich vooral manifesteerde in de vorm van de nieuwbouw van de kazerne in Almelo, waarvoor op dat moment geen budget voor handen was. Onderstaand een recapitulatie van die uiteenzetting. Dit als opfrisser van het collectieve geheugen waarom voor vervanging van de kazernes het budget deels of volledig ontbreekt.

Tijdens het traject van regionalisering is om inhoudelijke redenen ervoor gekozen om de meeste kazernes van de brandweer over te nemen. De kazernes zijn in 2013 overgenomen tegen de destijds geldende boekwaarde. Hoe die boekwaarde in het gemeentelijke tijdperk tot stand is gekomen, verschilt per gemeente. De verschillen zijn deels terug te voeren op het moment waarop de kazerne is gebouwd. De boekhoudkundige voorschriften zijn in de afgelopen decennia nog weleens veranderd. Een paar varianten:

- Investering nieuwbouw ineens ten laste van de exploitatie (verantwoording op kasbasis)
- Investering nieuwbouw weggeschreven op een reserve (afhankelijk van reserveringsmethodiek)
- Aankoop van een nieuw pand verrekenen met verkoop van een oud pand (activeren op netto-basis).
- Aankoop van een nieuw pand bruto activeren (= BBV-richtlijn)

Die veranderende voorschriften zijn ook van invloed geweest op hoe gemeenten hun begroting hebben opgesteld. Immers als (een deel van) de investering al ten laste is gebracht van de exploitatie, dan zijn er geen afschrijvingen meer om te begroten. De jaarlasten zijn dan tot en met het moment van vervanging vertekend laag. En vervanging van de investering zit dan niet in de (inmiddels naar VRT overgehevelde) begroting.

Voor de relatief jonge panden geldt die vertekening niet. Sinds invoering van het BBV worden de investeringslasten, te weten afschrijving en rente, volledig opgenomen in de begroting.

Los van het bovenstaande, wordt opgemerkt dat de kapitaallasten van huisvesting, voor zover ze wel in de begroting zijn terug te vinden, vooral zijn geraamd op historische aanschafwaarde. Ook dan is het budget voor vervanging van de kazerne niet toereikend. VRT indexeert de kapitaallasten sinds 2015 op aangeven van gemeenten. De inflatiecorrectie in de daaraan voorafgaande periode is dus niet doorgevoerd in de begroting.

Het nadelige effect wordt daarbij vergroot door het BTW-nadeel op investeringen (= een ander knelpunt dat aan de basis lag van de stapsgewijze verhoging van de gemeentelijke bijdrage): de omzetbelasting is voor VRT per 2014 niet meer declarabel bij het BTW Compensatiefonds. VRT is hiervoor gecompenseerd (d.m.v. ophoging van de Rijksbijdrage), doch onvoldoende¹. Met name de BTW-dekking op de investeringscomponent ontbreekt. Dit betekent dat de investeringslasten bij verdere vervanging van roerende en dus ook onroerende goederen stijgen met 21%.

Betekenis financiële positie VRT

Het nadelige effect is latent aanwezig in de financiële huishouding van VRT en wordt pas zichtbaar zodra onroerende activa worden vervangen (nieuwbouw of renovatie). Dat is een geleidelijke tendens die uiteindelijk steeds zwaarder gaat wegen op de exploitatie. Het effect is pas uitgewerkt als de hele kapitaalstaat is vervangen (! in 2052).

Het nadelige effect is over de afgelopen periode (2019-2022) dus ondervangen dankzij de in tranches opgehoogde gemeentelijke bijdrage. Maar vanaf 2023 gaan deze effecten zich weer langzaam openbaren. Om deze ontwikkeling enigszins te beteugelen is bij het besluit tot ophoging van de gemeentelijke bijdrage in 2018 afgesproken dat VRT zich inspant om het vloeroppervlak verder te reduceren. De voorgestelde opzegging van het huurcontract aan de Nijverheidstraat is een eerste betekenisvolle invulling van die afspraak.

¹ Vanwege het gekozen moment van de compensatieberekening, een ongunstige landelijke verdeelsleutel, gemaakte keuzes op vastgoed en ondersteunende dienstverlening.